

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

Michał Serzycki

Warszawa, dnia 15 maja 2009 r.

DOLiS/DEC-395/09

dot. DOLiS-440-790/08

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani A na przetwarzanie jej danych osobowych przez S oraz D,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani A (zwanej dalej Skarżącą) na przetwarzanie jej danych osobowych przez S oraz D. W skardze Skarżąca wskazała, iż „od około roku jestem nękana pismami i telefonami od firmy windykacyjnej S (...) która domaga się spłacenia długu który rzekomo powstał w firmie D. Faktury na jakie powołuje się firma S. pochodzą z 2003 r. i zgodnie z prawem cywilnym uległy przedawnieniu. D nie domagał się spłaty jakiegokolwiek zadłużenia, a z chwilą przedawnienia »roszczenie« zostało sprzedane firmie S.” Ponadto Skarżąca podniosła, że pomimo poinformowania przez nią S. o zmianie numeru telefonu i adresu zamieszkania, nadal wykorzystywane są w celu windykacji należności jej nieaktualne dane osobowe (adres zamieszkania i numer telefonu należący do rodziców Skarżącej).

W związku z powyższym Skarżąca wniosła o „podjęcie działań w w/w sprawie mających na celu doprowadzenie do wykasowania wszystkich moich danych osobowych które są w posiadaniu i bazach danych firmy S”.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił w toku przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania wyjaśniającego następujący stan faktyczny :

1. Skarżąca była stroną umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej z D
2. Pismem z dnia 5 kwietnia 2004 r. D. poinformował Skarżącą o rozwiązaniu zawartej z nią umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, jako przyczynę podając nieotrzymanie płatności z tytułu świadczonych usług telekomunikacyjnych.
3. Na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 28 maja 2007 r. D. przełał wierzytelność wobec Skarżącej na rzecz D. W związku z umową zostały udostępnione przez D. na rzecz S dane w zakresie m.in. imienia i nazwiska, adresu zameldowania na pobyt stały i numeru kontaktowego Skarżącej.
4. Jak wynika z wyjaśnień S., Skarżąca poinformowała telefonicznie o nowym adresie do korespondencji, natomiast nie zwracała się o aktualizację numeru telefonu kontaktowego. W dniu 19 września 2007 r. do systemu informatycznego S. wprowadzono kolejny numer kontaktowy do Skarżącej, jako źródło pochodzenia tych danych wskazując „wierzyciela pierwotnego”.
5. S. przetwarza dane osobowe Skarżącej m.in. przysyłając korespondencję na adres przekazany przez D co uzasadnia faktem, iż „podane przez Skarżącą dane okazały się jednak błędne. Wysyłane pisma przez S na nowy adres wracały do nadawcy”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Odnosząc się kwestii istnienia roszczenia wynikającego z niedokonanych płatności - co podważa Skarżąca - stwierdzić należy, że Generalny Inspektor nie jest uprawniony do oceny zasadności roszczeń, natomiast rozstrzyganie sporów prawnych z tego tytułu należy do właściwości sądów powszechnych. Powyższe potwierdził Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 18 marca 2008 r. w sprawie o sygn. akt I OSK 454/07 stwierdził „w pojęciu dochodzenia roszczeń mieści się również windykacja należności. Kwestia zasadności roszczeń (...) dotyczy prawidłowego wykonywania umowy i jej rozstrzygnięcie pozostaje w kompetencji sądów powszechnych.”.

W związku z powyższym ocenie Generalnego Inspektora podlegać może jedynie udostępnienie danych osobowych Skarżącej przez D. na rzecz S. oraz kwestia, czy sposób przetwarzania danych osobowych Skarżącej przez S. znajduje uzasadnienie w przepisach ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.

Wskazać należy, że stosownie do przepisu art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne, jeżeli spełniona zostanie co najmniej jedna z wymienionych w nim przesłanek. Wskazane w tym przepisie przesłanki należy traktować rozłącznie, tzn. w przypadku zaistnienia jednej z nich, zbędne jest wskazywanie posiadania pozostałych. Obok i niezależnie od przesłanki zgody osoby, której dane są przetwarzane, określonej w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy, przetwarzanie danych osobowych dopuszczalne jest również m.in., gdy jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 3) oraz gdy jest to niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 5). Za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w ww. przepisie uważa się m.in. dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy). Rozpatrując kwestię legalności udostępniania danych osobowych Skarżącej przez D. na rzecz S., należy zwrócić uwagę na przepisy Kodeksu cywilnego, a szczególnie na art. 509 odnoszący się do cesji wierzytelności. Przepis ten stanowi, iż wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (§ 1). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). Powyższy przepis daje wierzycielowi możliwość przeniesienia wierzytelności na inny podmiot. Odnosząc powyższe do kwestii udostępnienia, czy też przekazania danych osobowych Skarżącej stwierdzić należy, że udostępnienie danych osobowych dłużnika (Skarżącej) było niezbędne w celu zrealizowania uprawnienia D. wynikającego z art. 509 Kodeksu cywilnego, ponieważ dane osobowe dłużnika są niezbędne dla dochodzenia wierzytelności. W związku z powyższym należy wskazać na przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy jako przesłankę dopuszczającą udostępnienie danych osobowych Skarżącej przez D. i włączenie tych danych do zbioru danych administrowanego przez S. Stanowisko powyższe znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym. Wskazać należy w szczególności na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 czerwca 2005 r., (sygn. akt I OPS 2/2005), z którego wynika, że można przekazywać firmom windykacyjnym dane dłużników bez ich zgody, ale trzeba wyważać między ochroną ich praw i wolności obywatelskich oraz prywatności a interesami wierzycieli. Podkreślić w tym miejscu należy, iż ocena, czy przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności nie może obejmować „prawo do ochrony danych osobowych”. Takie stanowisko potwierdza obowiązujący w doktrynie pogląd, że ustawodawca, ograniczając możliwość stosowania ww. przesłanki legalności przetwarzania danych ze względu na prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, nie miał na myśli „prawo do ochrony danych osobowych”, tj. prawa decydowania o przetwarzaniu informacji dotyczących danej osoby. Przedmiotowa przesłanka jest bowiem właśnie tą, która „legalizuje”

wkroczenie w sferę wskazanych powyżej praw i wolności. W tym przypadku chodzi zatem o inne konstytucyjne prawa i wolności przyznane obywatelom, do których można zaliczyć: prawo do ochrony prawnej życia prywatnego (jednakże w aspekcie, który nie odnosi się do dysponowania danymi osobowymi *sensu stricto*), rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz decydowania o swoim życiu osobistym, prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz, „Ochrona danych osobowych. Komentarz”, Zakamycze 2007, s. 471 i nast.). Wskazać również należy na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie o sygnaturze II SA/Wa 139/05, w którym stwierdzono, iż „nie można też tak rozumieć przepisów ustawy, że udostępnienie danych osobowych dłużnika w celu windykacji należności, narusza dobro tej osoby, gdyż byłoby to niczym nieuzasadnione jej uprzywilejowanie. Zawierając umowę cywilnoprawną, należy liczyć się z jej konsekwencjami, a także z tym, że obowiązek wykonania umowy dotyczy jednej i drugiej strony, nawet jeżeli jedna z nich jest konsumentem”.

W związku z powyższym udostępnienie danych osobowych Skarżącej przez D. na rzecz S. znajduje uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

Odnosnie kwestii przetwarzania w celu windykacji danych wskazywanych przez Skarżącą jako nieaktualne, mając na uwadze, że ze złożonych przez S. wyjaśnień wynika, iż Skarżąca nie zwracała się do S. o aktualizację numeru kontaktowego, natomiast wysyłanie korespondencji na poprzednio wykorzystywany adres zostało wznowione w związku ze zwrotami korespondencji przesyłanej na adres podany przez Skarżącą, zauważyć należy, iż celem podmiotu prowadzącego działalność polegającą na windykacji należności jest skuteczne dochodzenie tych należności. Cel ten może być zrealizowany poprzez podejmowanie wszelkich działań zmierzających do wyegzekwowania wierzytelności, które nie są sprzeczne z prawem. Zdaniem Generalnego Inspektora działanie S. znajduje uzasadnienie w przytoczonym powyżej art. 23 ust 1 pkt 5 ustawy, ponieważ jest ono usprawiedliwione prowadzoną przez ww. podmiot działalnością, która opiera się na przepisach prawa, w szczególności zaś na przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.).

Jednocześnie, należy zaznaczyć, iż poza kognicją Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych pozostaje ocena metod działania firm windykacyjnych z punktu widzenia ewentualnego naruszenia zasad współżycia społecznego czy dobrych obyczajów. W tej kwestii organami właściwymi są sądy i Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta.

Podsumowując, Generalny Inspektor nie jest organem właściwym do stwierdzenia, czy roszczenie D. wobec Skarżącej przeniesione na rzecz S. jest zasadne, ponieważ ocena tej kwestii należy do sądów powszechnych. Udostępnienie danych osobowych Skarżącej, w wyniku zawarcia umowy o sprzedaży wierzytelności, jak również ich przetwarzanie przez S. znajduje natomiast uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja niniejsza jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych w związku z art. 127 Kodeksu postępowania administracyjnego, stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).